

Orust Montessoris plan
mot diskriminering och
kränkande behandling

Verksamhetsformer som omfattas av planen:
Förskoleavdelningarna Måsen och Småtärnan

Läsåret 2019/20

Grunduppgifter

Verksamhetsformer som omfattas av planen

Avdelningarna Måsen och Småtärnan

Ansvariga för planen

Margareta Abenius, rektor

Vår vision

Vi vill att alla barn på Orust Montessori ska känna sig trygga och trivas. Ingen ska behöva utsättas för någon form av kränkande behandling. Både barn och personal ska arbeta i en miljö som ger dem *lust att lära och möjlighet att lyckas*.

Planen gäller från

2019-11-01

Planen gäller till

2020-10-31

Läsår

2019/20

Barnens delaktighet

Barnens åsikter, berättelser och handlingar tas på allvar i samtal och observationer och är grunden till de mål som formuleras i planen.

Vårdnadshavarnas delaktighet

Föräldrarna bjuds in att ge respons på utvecklingssamtal, föräldrautbildning och föräldramöten.

Personalens delaktighet

På gemensamma möten kartlägger vi (*exempelvis med hjälp av Husmodellen*) och vi diskuterar vilka behov av insatser, mål och fortbildning som vi ska fokusera på. Flera gånger varje termin går vi igenom verksamhetsplanen (*där likabehandlingsplanen samt plan mot kränkande behandling alltid ingår*).

Förankring av planen

Den nya planen ska infogas i verksamhetsplanen och finnas på avdelningarna. Vi ska också gå igenom den på personalmötet där all personal är med, samt på minst ett av årets föräldramöten. Planen ska ligga på hemsidan.

Utvärdering

Vi utvärderar våra mål vid vårterminens slut och formulerar nya mål i början av höstterminen. Vi gör en analys av nuläget och ser över våra förebyggande åtgärder. Planen kan förändras under året t.ex. om det dyker upp områden som måste förbättras. I verksamhetsplanen finns Likabehandlingsplanen och planen mot kränkande behandling med, detta innebär att

avdelningarnas egna mål utvärderas ett par gånger per läsår. Vi använder NÖHRA för att utveckla vår plan för kränkande behandling.

Delaktiga i utvärderingen av föregående års plan

Alla pedagoger som arbetade på Småtärnan och Måsen

Resultatet av utvärderingen av föregående års plan

Utvärdering av Måsens plan mot diskriminering och kränkande behandling vt 2019

Årets plan ska utvärderas

Planen ska kontinuerligt utvärderas men en skriftlig utvärdering ska göras i slutet av varje termin.

Främjande insatser - Måsen

Mål ur Lpfö 18

Förskolan ska sträva efter att varje barn utvecklar

- *förmåga att ta hänsyn till och leva sig in i andra människors situation samt vilja att hjälpa andra,*
- *ett växande ansvar och intresse för hållbar utveckling och att aktivt delta i samhället.*

Nuläge:

Vi följer läroplanen och arbetar efter Maria Montessoris tankar om barns utveckling som grund. Att prata trevligt med varandra, hjälpa varandra och vara en bra kompis är något som ständigt pågår i vårt arbete med barnen. På så vis förstår barnen att men inte ska störa eller förstöra. Att vårda sin omgivning både ute och inne är något som vi också visar barnen.

Önskat läge på barnnivå

- att barnen inte stör och förstör för sig och andra
- att barnen visar hjälpsamhet
- att barnen blir medvetna om sin roll i det stora sammanhanget - The Cosmic Plan dvs att barnen är rädda om sin miljö med tanke på växter, djur och miljövård

Önskat läge på personalnivå

- Vi vill utveckla en vi-känsla i barngruppen där vi hjälper och tar hand om varandra.
- Vi vill att barnen kommer till insikt att de är en del av ett större sammanhang där miljövård är ett måste för att kunna rädda vår jord.
- Utveckla material som får barnen att röra sig och må bra

Hinder: Ibland skulle man behöva fler vuxna. Det är många små barn som i början av läsåret behöver ett extra stöd.

Resurs: Vi har en gemensam pedagogik som gör att vi strävar mot samma mål. Miljön och materialet hjälper oss utveckla barnens empati och hänsyn. Vi har en extra resurs vissa eftermiddagar.

Agera: Gemensam kompetensutveckling, likvärdigt arbete i verksamheten, temaarbeten om förhållningssätt, värdegrundslitteratur för både stora och små, montessorimaterialets syfte och den förberedda miljön.

Främjande insatser - Småtärnan

Mål ur Lpfö-18

Förskolan ska ge varje barn förutsättningar att utveckla sin identitet och känna trygghet i den samt medvetenhet om rätten till sin kroppsliga och personliga identitet. (s.13)

Nuläge:

Det är viktigt att vi i personalen befinner oss där barnen är, så vi ser alla barn, hela tiden. Vi stödjer och vägleder barnen vid konfliktlösningar. Vi pratar mycket om känslor och tränar den empatiska utvecklingen.

Vi kommer, både på förmiddagen och eftermiddagen, dela barngruppen i mindre grupper.

Hinder: Om vi inte längre kan dela upp barnen i två mindre grupper.

Resurs: Fyra erfarna pedagoger, en förberedd miljö och en möjlighet att dela på gruppen

Agera:

Genom att vi har fått en extra personal kommer vi att dela upp barngruppen i två mindre grupper, anpassar oss efter barnens behov och ibland åldersindelad.

Vi säger ordet stopp istället för barnets namn när vi vill avbryta ett negativt beteende.

Vi lånar böcker anpassade till barnens ålder och våra mål.

Åtgärder - Rutiner för akuta situationer

Policy

Vi vill att alla barn på Orust Montessori ska känna sig trygga och trivas. Ingen ska behöva utsättas för någon form av kränkande behandling. Både barn och personal ska arbeta i en miljö som ger dem lust att lära och möjlighet att lyckas.

Rutiner för att tidigt upptäcka trakasserier och kränkande behandling

För att kunna åtgärda måste man veta att det pågår. Det finns situationer, organisation av verksamheten som ger oss möjlighet att upptäcka.

- Observation av barnen
- Informationskanaler mellan personalen i hela huset.
- Det ska alltid vara nära till en vuxen.
- Samlingar.
- Barnens och föräldrarnas berättelser och signaler ska tydligt tas på allvar.
- Misstanke om kränkning uppmärksammas.
- Utvecklingssamtal

Personal som barn och föräldrar kan vända sig till

I första hand sin mentor, personal på avdelningen, rektor eller biträdande rektor, men det går även bra att vända sig till annan personal på Orust Montessori.

Rutiner för att utreda och åtgärda när barn kränks av andra barn

- A. Pedagogen samlar information från barnen och kollegorna.
- B. Pedagogen pratar med vårdnadshavarna.
- C. Personalen gör en allmän observation under en kort period (ca en vecka) av de inblandade.
- D. Stäm av.
- E. Avsluta eller gå vidare.
- F. Elevhälsoteamet, där förskolechef/rektor ingår, kopplas in. Där fattas beslut om vidare åtgärder på individ-, grupp- eller verksamhetsnivå
- G. En bedömning görs huruvida det som skett skall anmälas till andra myndigheter och /eller om det behövs extern hjälp av annat slag.

Rutiner för att utreda och åtgärda när barn kränks av personal

Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av personal

- A. Rektor samlar in information.
- B. Rektor tar kontakt med berörd personal för att höra dennes version och rekommenderar den aktuella personen att själv ta kontakt med vårdnadshavaren ELLER så tar rektorn själv kontakt med vårdnadshavaren och delger det aktuella läget.
- C. Allmän observation av de inblandade under en kort period.
- D. Stäm av.
- E. Avsluta eller gå vidare.
- F. En bedömning görs huruvida det som skett skall anmälas till andra myndigheter och/eller om det behövs extern hjälp av annat slag (till exempel KFO)
- G. Åtgärder om problemet kvarstår:
-handledning

-skriftlig erinran
-uppsägning

Rutiner för uppföljning

Rektor ansvarar för att följa upp kränkningar med föräldrar och personal enligt punkterna A-G ovan.

Rutiner för dokumentation

Så snart någon i verksamheten får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för trakasserier eller kränkande behandling, så föreligger skyldighet att utreda uppgifterna. Utredning ska alltid ske med all möjlig hänsyn till den som är utsatt och övriga inblandade. Vi följer frågorna på "blankett för dokumentation rörande trakasserier eller annan kränkande behandling".

1. Ta fram gamla dokument om det finns några.
2. Beskriv händelsen.
3. Skriv ner barnets/barnens berättelse.
4. Skriv protokoll om möte mellan föräldrar, elev/barn och rektor genomförs. Anteckningar och protokoll förvaras inlåsta i elevhälsopärmen.

Ansvarsförhållande

Enligt 3 kap. 15 § diskrimineringslagen ska huvudmannen vidta åtgärder för att förebygga och förhindra att något barn eller någon elev som deltar i eller söker till verksamheten utsätts för trakasserier som har samband med kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder eller sexuell läggning eller för sexuella trakasserier.

Enligt 6 kap. 7 § skollagen ska huvudmannen även se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling.

Enligt läroplanen för förskolan har förskolechefen, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att upprätta, genomföra, följa upp och utvärdera förskolans handlingsprogram för att förebygga och motverka alla former av kränkande behandling, såsom mobbning och rasistiska beteenden bland barn och anställda.

Margareta Abenius, rektor, leder arbetet med personalen i utformandet av planen.

Kartläggning

Kartläggningsmetoder

Diskussioner med personalen (*Hus-modellen om otrygga platser, kränkande behandling, diskrimineringsgrunder*). Information på utvecklingssamtal och andra möten med föräldrarna och observationer av barngruppen ska ligga till grund för de områden som ska arbetas förebyggande med.

Områden som berörs i kartläggningen

Kränkande behandling

Hur barn och föräldrar har involverats i kartläggningen

På utvecklingssamtal och i andra möten med föräldrar får personalen synpunkter och förslag om vad de kan vara observanta med.

Hur personalen har involverats i kartläggningen

Personalen har kartlagt områden där man behöver vara mer observant. Deras observationer i barngruppen är grunden till de mål de valt att jobba med.

Resultat och analys

De äldre barnen behöver göras medvetna om konsekvenser av sitt beteende och uppmuntras att vara hjälpsamma. De vuxna behöver stimulera och utveckla en trygghet och en *Vi-känsla* i grupperna.

Förebyggande åtgärder - Småtärnan och Måsen

Vi vill att alla barn på Orust Montessoriskola ska känna sig trygga och trivas. Ingen ska behöva utsättas för någon form av kränkande behandling. Både barn och personal ska arbeta i en miljö som ger dem lust att lära och möjlighet att lyckas.

Mål ur Lpfö 18

2.1 Normer och värden

Förskolan ska aktivt och medvetet påverka och stimulera barnen att efterhand omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dem komma till uttryck i praktisk vardaglig handling i olika sammanhang. (Lpfö 18, s. 12)

Alla som arbetar i förskolan ska följa de normer och värden som förskolans läroplan anger och bidra till att genomföra förskolans uppdrag. (Lpfö 18, s. 12)

Mål ur Lpfö 18

2.8 Rektors ansvar

Som pedagogiska ledare och chef för förskollärare, barnskötare och övrig personal vid förskoleenheten har rektorn det övergripande ansvaret för att utbildningen som helhet inriktas mot de nationella målen. Rektorn har ansvaret för att förskolans kvalitet och har därvid, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att:

- förskolans arbete med aktiva åtgärder mot diskriminering och kränkande behandling genomförs och dokumenteras fortlöpande, (Lpfö 18, s19)

Nuläge: Rektor ansvarar för att en ny plan för kränkande behandling upprättas varje år. All pedagogisk personal är involverad i arbetet. I den nya planen finns förbättringsåtgärder från föregående år. Vi hämtar också synpunkter från vårdnadshavarna och observationer av barnen. Dessutom görs en kartläggning var det kan finnas risker för kränkningar - både inomhus och utomhus. Vi följer upp och diskuterar arbetet som står i planen kontinuerligt och ändrar om behov uppkommer. Vid läsårets slut görs en utvärdering som sedan ligger till grund för nästa års plan.

Önskat läge: Vi önskar att, genom detta förebyggande arbete, det inte ska ske några kränkningar på vår förskola.

Hinder: Att inte rektor ger tillräcklig tid till det förebyggande arbetet eller att rektor inte organiserar barngrupperna på ett bra sätt.

Resurser: Utbildad rektor med erfarenhet i förskolearbetet och utbildade och erfarna pedagoger som är lyhörda och har ett observerande arbetssätt.

Aktivitet: Rektor fortsätter att på ett övergripande sätt arbeta med det förebyggande arbetet vad gäller kränkningar i förskolan. Pedagogerna fortsätter sitt arbete med att vara nära barnen så att de kan se och höra och se vad som händer i barngruppen. Pedagogerna har information om vart kränkingsområden finns och ändrar i sina

dokument om annat ställe skulle tillkomma. I våra verksamhetsmål finns det alltid med ett eller två mål från Läroplanens första kapitel som handlar om förskolans värdegrund och uppdrag.

Upptäcka diskriminering och kränkande behandling på Småtärnan och Måsen

Vi vill att alla barn på Orust Montessoriskola ska känna sig trygga och trivas. Ingen ska behöva utsättas för någon form av kränkande behandling. Både barn och personal ska arbeta i en miljö som ger dem lust att lära och möjlighet att lyckas.

Mål ur Lpfö-18

Förskollärare ska ansvara för att barnen får sina behov respekterade och tillgodosedda och får uppleva sitt eget värde. (Lpfö-18 kap. 2.1, s.12)

Nuläge:

Montessoripedagogiken bygger på att se barnet. Genom observationer som pedagogerna ständigt gör, kan de se vad vart och ett barn behöver. När vi ser dess behov hjälper vi barnet mot självständighet. Ett barn som växer och utvecklas i en harmonisk miljö, har lättare för att behandla sina vänner på förskolan med respekt och vänlighet. Freden börjar inuti varje människa. Orust Montessori - Småtärnan och Måsen, är två avdelningar med 14 barn i grupperna. Varje år upprättar vi vår Likabehandlingsplan där vi även tar fram eventuella kränkingsområden - både inne och ute. På det viset vet vi var vi ska vara extra observanta.

Önskat läge:

- att vara så nära barnen så att vi upptäcker diskrimineringar och kränkande behandlingar.
- att vi stärker barnen så de får en god självkänsla
- att vi har ett observerande arbetssätt

Hinder: Olika kränkingsområden (huset)

Resurser: Erfarna pedagoger, en förberedd miljö med materiel som är genomtänkta och anpassade för barnen samt en tilltro till barnet.

Aktiviteter: Observation, känna till kränkingsområdena (huset), stärka barn så de känner tillit, trygghet och en tro på sig själv, pedagoger som är "härvarande"

Begrepp – bra att känna till

Diskriminering

Diskriminering är när förskolan på osakliga grunder behandlar ett barn sämre än andra barn och behandlingen har samband med diskrimineringsgrunderna kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, eller ålder. Diskriminering kan vara antingen direkt eller indirekt.

Direkt diskriminering

Med direkt diskriminering menas att ett barn missgynnas och det har en direkt koppling till någon av diskrimineringsgrunderna. Ett exempel kan vara när en flicka nekas tillträde till en förskola med motiveringen att det redan går så många flickor på den aktuella förskolan.

Indirekt diskriminering

Indirekt diskriminering sker när en förskola tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar en elev på ett sätt som har samband med diskrimineringsgrunderna.

Om exempelvis alla barn serveras samma mat, kan förskolan indirekt diskriminera de elever som på grund av religiösa skäl eller på grund av en allergi behöver annan mat.

Trakasserier och kränkande behandling

Gemensamt för trakasserier och kränkande behandling är att det handlar om ett uppträdande som kränker ett barns värdighet. Några exempel är behandling som kan vara slag, öknamn, utfrysning och kränkande bilder.

Trakasserier

Trakasserier definieras i diskrimineringslagen som ett uppträdande som kränker ett barns värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna (jämför kränkande behandling nedan). Det kan bland annat vara att man använder sig av förlöjligande eller nedvärderande generaliseringar av till exempel ”kvinnliga”, ”homosexuella” eller ”bosniska” egenskaper. Det kan också handla om att någon blir kallad ”blatte”, ”mongo”, ”fjolla”, ”hora”, eller liknande. Det gemensamma för trakasserier är att de gör att ett barn känner sig hotad, kränkt eller illa behandlad.

Kränkande behandling

Kränkande behandling definieras i skollagen som ett uppträdande som kränker ett barns värdighet, men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund.

Sexuella trakasserier

Trakasserier kan också vara av sexuell natur. De kallas då för sexuella trakasserier.

Vuxna måste vara uppmärksamma på och agera i situationer där barnens lek inte präglas av frivillighet, ömsesidig nyfikenhet och intresse, exempelvis när de leker doktorslekar.

Repressalier

Personalen får inte utsätta ett barn för straff eller annan form av negativ behandling på grund av att vårdnadshavaren har anmält förskolan för diskriminering eller påtalat förekomsten av trakasserier eller kränkande behandling.

Diskrimineringsgrunder

Kön

Med kön avses enligt diskrimineringslagen att någon är kvinna eller man.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering och trakasserier:

- En flicka går före en pojke i kön till en förskola med motiveringen att det redan finns en stor majoritet pojkar på förskolan. [diskriminering]
- När barnen leker på gården berättar Peter för sin förskollärare Gunilla att han vill ha en likadan röd mössa som Fatima. Han tycker att den är väldigt fin med små glitterhjärtan på. Gunilla säger skrattande ”Då kanske vi ska kalla dig för Petra, så att de andra inte tror att du är Fatima”. Hon berättar för de andra barnen om det och alla skrattar åt Peter. [trakasserier på grund av kön]

Könsidentitet eller könsuttryck

Med könsöverskridande identitet eller uttryck avses enligt diskrimineringslagen att någon inte identifierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön.

Diskrimineringsombudsmannen har valt att använda sig av begreppen könsidentitet eller könsuttryck eftersom lagens begrepp könsöverskridande identitet eller uttryck signalerar att det som skyddas är en avvikelse från ”det normala”.

Diskrimineringsgrunden ska inte förväxlas med grunden sexuell läggning. Transpersoner kan vara såväl homo-, bi- som heterosexuella.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

Sedan ett år tillbaka markerar Erik, 5 år, tydligt att hon helst vill vara flicka och kallas hon och henne. Föräldrarna har gått med på hennes önskemål att bära klänning. En dag är Erik ledsen när pappa kommer till förskolan för att hämta henne. Hon berättar att hon inte fick följa med på utflykt eftersom hon vägrade att ta på sig ett par byxor. Pappa frågar personalen varför Erik skulle byta till byxor och får svaret: ”Det får vara någon måtta med tramset.” Pappan blir också uppmanad att i fortsättningen klä Erik i ”riktiga kläder” eftersom några barn har börjat reta henne för att hon bär klänning. [diskriminering och trakasserier]

Etnisk tillhörighet

Med etnisk tillhörighet menas enligt diskrimineringslagen nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande.

Alla människor har en etnisk tillhörighet. En person som är född i Sverige kan vara rom, same, svensk, kurd eller något annat. En och samma person kan också ha flera etniska tillhörigheter.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

- En förskola med många barn med annan etnisk tillhörighet än svensk ger förtur åt etniskt svenska barn när man tar in nya barn för att inte få en alltför segregerad barngrupp. [diskriminering]
- En av förskollärarna uttalar sig negativt om polacker inför barnen. I barngruppen finns det ett polskt barn som tar illa vid sig. [trakasserier]

Religion eller annan trosuppfattning

Diskrimineringslagen definierar inte religion eller annan trosuppfattning. Enligt regeringens proposition (2002/03:65) bör endast sådan trosuppfattning som har sin grund i eller samband med en religiös åskådning som till exempel buddism eller ateism omfattas av diskrimineringsskyddet. Andra etniska, politiska eller filosofiska uppfattningar och värderingar som inte har samband med religion faller utanför.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

- Axel går i Evangeliska Fosterlands-Stiftelsens söndagsskola. Hans dagbarnvårdare säger ”Usch, vilket trams! Ska du bli en sådan där bibelfanatiker?” [trakasserier]
- Salima blir ledsen eftersom några av de andra barnen brukar skratta åt hennes mamma som bär muslimsk huvudduk när hon kommer och hämtar henne. En av barnskötarna tröstar Salima, men vidtar inga andra åtgärder. [trakasserier]

Funktionsnedsättning

Med funktionsnedsättning menas i diskrimineringslagen varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

- Anna som har ADHD får inte börja på samma förskola som sin storebror. Kommunen, som tillämpar syskonförtur, tycker i detta fall att Anna ska börja på en annan förskola. Där finns det andra barn med samma diagnos och personalen har därför kunskap om denna. [diskriminering]
- David har muskeldystrofi som gör att han går klumpigt och ostadigt och har lätt för att falla. Några av barnen brukar reta David och kallar honom ”Snubbelfot”. Personal har hört att han blir retad, men har inte vidtagit några åtgärder. [trakasserier]

Sexuell läggning

Med sexuell läggning avses enligt diskrimineringslagen homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier som har samband med sexuell läggning:

- Det har gått bra på förskolan tills James äldre bror kommer på besök. Några av barnen har hört när deras storasyskon i negativa ordalag kallat James bror för bög. Nu får James inte vara med och leka eftersom han har en ”äcklig” storebror. Eftersom en av de vuxna på förskolan hör ordväxlingen utan att reagera känner James att han inte har någon att vända sig till. [trakasserier]
- Johanna är ny på förskolan och ska fylla i sitt familjetråd. Hon får en förtryckt mall där mammans och pappans namn ska fyllas i. Hon vill ha ett nytt papper med mamma och pappa, men får till svar att hon kan stryka över pappa och skriva dit ”den andra tantens” namn. [diskriminering]

Ålder

Med ålder avses enligt diskrimineringslagen uppnådd levnadslängd. Skyddet mot åldersdiskriminering omfattar alla, unga som gamla. Åldersnormen kan se olika ut i olika sammanhang, men generellt drabbas yngre och äldre av diskriminering på grund av ålder. Skyddet gäller alltså även i förskolan. Det är dock tillåtet att särbehandla på grund av ålder, till exempel om särbehandlingen är en tillämpning av skollagen.

Exempel på händelse som kan vara trakasserier:

Malte är den enda sexåringen som går kvar i förskolan och inte har börjat i förskoleklass. Det är hans föräldrar som valt det. De andra barnen retar honom ofta för det. [trakasserier]